

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful ese Dumine'a si Joi'a la fie-care
două sepmmani cu adausul Poisori - Pre-
meratunie se face in Sabiu la expeditur' a foie, pre-
afara la z. r. poste cu bani gat'a prin scisorii fran-
cate, adresate către expeditura. Pretul prenumera-
tunei pentru Sabiu este pre ann 7 fl. v. a.
ar pre o jumetate de ann 3 fl. 50. Pen-

Nr. 14.

ANULU XXIV.

Sabiu 15|27 Februarie 1876.

tră celelalte părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vinciele din Monarchia pre unu ann 8 fl. 6. d. și pre
o jumetate de ann 4 fl. v. a. Pentru princ. si teri-
strene pre unu 12 1/2 fl. ann 6 fl.
Inseratele se platește pentru întâia ora
cu 7 er. sîrul, pentru a doua ora cu 5 1/2 er., cr.
si pentru a treia repetire cu 3 1/2 er. v. a.

Cestiunea vamale.

(Fine.)

In ce privesce regularea dârilor indirecte, nu se poate negă, ca mânile regimului nostru au fostu legate prin aceea, ca in urm'a comunismului teritorial, elu fù silitu a se tiené de sistemulu acel'a de dâri indirecte, care s'a fostu introdusu inca de mai nainte in provinciile nemtiesci, si care croită fiindu dupa relatiunile de acolo, si corespunde numai acestora.

Industri'a Ungariei, nu se poate mesură, cu cea a provinciilor germane si aceea nici ca se poate tractă dupa unele si acelesi principii. — Pâna acum'a inse s'a tractatu astufeliu si urmarea naturale de aci este: ca industria nostra se apropie cu pasi rapedi spre peire.

Fabricile nostre cu o forte mica exceptiune, neputendu suporta conciuntia, cu cele de preste Laita; se vedura necesitatea a si incetă activitatea. Si prin acésta nu numai multime de lucratori si producatori de materiale crude si perdura pânea de tôte dilele; ci si visteria statului perdù venitul trusu dreptu dare, dupa productiunea intreprinderilor acestora. Regimul nostru era si este chiaru in propriul interesu, datoriu a ajutoră tôte intreprinderile interne de productiune: noi inse nu putem admite ca ajutorirea acésta s'ară si pututu indeplini, numai prin introducerea unei vâmi ocrotitoare, carea singura i-a fostu imposibile regimului nostru, din caus'a comunismului de pâna acum'a teritorialu. — Din contra suntu inca multe alte cali spre a ajutori industria si productiunea indigena in genere, si anume astufeliu de cali, căror'a comunismulu teritorialu nu le este si nu le-a potutu stă in contr'a, si déca totusi pre calile acestea libere, nu s'a facutu pâna acum'a multu aru trebuí că sa se faca celu putieni in viitoriu, chiaru si cându aru remâné in vigore, comunismulu teritoriale.

Déca e de o parte adeveratu, ca tarifele comune de vamuri pentru importarea marfurilor din afara, suntu mai avantajiose pentru industria din provinciile de preste Laita, de cătu pentru industria nostra: fiindu-ca pre lângă vamurile acelea industria nemtiesca poate concură cu tierile din afara, pre cându a nostra nu poate suporta concurrentia, atunci de alta parte e totu atâtua de adeveratu, ca urcânduse vamurile de importu prin acésta se scumpescu si articlii importati. Si astufeliu ce cásca pre de o parte vistri'a statului seu producatorii indigeni protegati: perde pre de alt'a multimea consumenților.

Caus'a căci se află diferintia acésta nenaturale in relatiunea industrii ambelor jumetăti de imperiu si fatia cu concurinta din afara; e totu aceea, pentru carea Ungaria nu poate sustine nici concurinta din launtru, — si adeca starea inapoiata a industriei Ungariei. — Déca cautâmu motivele pentru care patria nostra mai ingusta, fù intrecuta intru atâtua de provinciile nemtiesci; apoi aflâmu ca conditiile de prosperare noue ne lipsescu, pre cându provinciile nemtiesci le posedu in abundantia. — Multimea de capitale, creditulu mijlocit in desobi prin banc'a nativale din Vien'a, cametele cele usioare si desteritatea si inteligintia muncitorilor din provinciile nemtiesci, suntu atâtea conditi-

uni de prosperare, care noue ne lipsescu de totu. — Mijlocesca regimulu nostru tôte conditiile acestea si pentru patria nostra si apoi atunci vomu fi celu putieni in pusetiune de a puté inaintă.

Se intielege ca pre la noi nu se poate astă vre-o abundantia de capitate; cându Ungaria la 1873 a importat cu 156 milioane mai multu decât ce a potutu esporta. Milioanele aceste au esitu seu trebuie sa iesa din tiéra. Iér' ca creditulu e scadiu; asta-i urmarea naturale a justitiei langede si a lipsei de securantia reale.

Asemenea se intielege de sine, ca unde lipsesc productiunea, comerciul inca nu poate inflori si astă e si caus'a, de comerciantii nostri in cea mai mare parte suntu numai manipulantii celor din provinciile nemtiesci si le procura mai totu castigulu acestora.

Ungaria astadi e inca unu statu agronomic si că atare nu va pute esistă; căci lasa ca din productele sele agronomic, nu poate scôte cătu se recere spre acoperirea celorualalte lipse ale sele dar' chiaru nici cu productele sele economice nu poate concură in afara, cu alte state mai inaintate chiaru si in ramulu acesta de productiune. Urmarea naturale a importului colosalu si esportului neinsemnatu, — e saraci'a totale a tierii si in ultim'a analisa bancrotarea.

Nepotendu deci Ungaria bateru atâtua esportă cătu importă, trebuie că celu putieni se incerce a-si micioră importulu si astă o poate face prin nisuntia de a-si produce insusi articlii aceia ce se impórtă din afara.

Conlucrarea in directiunea acésta e o conditiune imperativa pentru existinta patriei nostra; deci fia-care patriotu trebuie că se conlucre in asta directiune. Regimul inse, din partea inca se procure conditiunile, dela cari aterna resultatulu bunu, alu opintiilor singuratici si pre care singuraticii insusi nu si le potu procură.

Revista politica.

"Kelet Népe," carea spunea in sepmâniile din urma ca Romania are intentiunea de a denegă Turciei tributul, produce o corespondintia dela Vien'a, totu asiá de sarata că cum eră cea dintâi. Guvernul Romaniei, dice corespondintia, vediundu ca la Viddinu se concentréza o putere armata turcesca, s'a vediutu nevoitul a se adresă cătra puterile subsemnante in tratatulu de Parisu cu gravamine, din cari transpare, ca provocatiunea acésta din partea Turciei, Romania mai ca nu o va putea în sensu de pace. Puterile inse au interdisu guvernului romanu ori ce pasu, prin care s'ară puté conturbă pacea. Din incidentul acesta, lui Costaforu, agentului Romaniei la Vien'a, i se oferă ocaasiunea de a conserva cu o persoană inalta politica, firesce, mai multu intr'un modu "academicu" si ai spune acestei persoane ca Romania este deplin suverana, neavandu alte legaturi cu Turcia decât tributul si nu se poate asemena altor staturi vasale. Romania aru capitalisá bucurosu tributul intr'o suma de 30—40 milioane franci, si apoi deslegânduse astufeliu raporturile ei cătra Póta, principale aru luá titlulu de rege. Corespondintia spune mai departe, ca agentul român primi din partea persoanei

tempuri mai bune; 'lu facu inse totu odata se intieléga ca "regatul României" sa fia de ocamdata pre pace.

Limbagiu coresp. "K. n." este sarcasticu si corespondintia se vede a pune mai multu pondu spre a satirizá statulu românua dela Dunare de cătu a face vre-o noua descoperire.

O foia rusasca din St. Petersburgu "Burs'a" vorbesce despre Romania cu totul altfel. Acesta dice: Sfarsinduse crisia ministeriala (din Bucuresci) asiá in graba, se desmintu tôte scirile respândite in tempulu din urma, dupa care se afirmă, ca Romania ia parte activa la incurcaturile de pre peninsula balcanica.

"Pester Lloyd" in nr. dela 22 Februarie, editiunea de sér'a, incepe revist'a sea cu urmatorele: "Din acea parte demna de tota incredere, din carea ni vení epistol'a comunicata in editiunea nostra de sér'a cu o di mai nainte, primim astadi urmatorele siruri:

Per'a 18 Fauru. In raportulu meu de eri umu vorbitu despre dificultatile ce a intempiat sanctiunarea propunerii lui Andrassy si ca a fostu de lipsa intrebuintarea de mijloce estradionarie pentru de a induplecă pre sultanul sa le sanctiuneze. Astadi sum in pusetiune de a-ti comunică, ca executarea propunerilor nu este nici decât nici serioasa, nici sincera, mai departe, ca nici in impregurimea sultanului nici la inalt'a Póta nu se gândesc nimenea la executarea vreunei reforme, pentru a in acelasi tempu cându s'a emis iradea in privint'a propunerilor de reforme, sultanul a denumit presedinte la consiliul de statu pre Namyk Pas'a, pre unu fanaticu par escellențe, pre inimicul de mörte alu tuturor elementelor nemusulmane si alu ori cărei innoiri fia cătu de neinsemnata, pre unu barbatu, care nu poate vedea nici telegraful si care deunedile, cându stă in fruntea administratiunei resbelice, 14 dile, n'a espedatu nici o telegrama, pre unu barbatu, carele in acelasi tempu cându a aparutu fermanulu de reforme dela 12 Decembre a staruitu sa se primește unu conclusu, revocatul mai târziu, prin care li se interdice crestinilor locuirea in patrariul turcescu (alu Constantinopole) si cari crestini pâna la 1 Martiu a. c. trebuie sa-si parasesc locuintele. A pune unu astfelui de barbatu in fruntea consiliului de statu intr'unu momentu, cându s'a obligat inaintea Europei intregi ca va pune in lucrare reformele propuse de Andrassy, dovedesce din destulu, ce are sa astepte cineva dupa promisiunile turcesci."

Afara de desteritatea turcesca de mai susu de a multiam pre Europa si ai insuflă incredere mai vine, "D. Ztg." si spune ca la Divus'a au puscatu turcii asupra soldatilor austriaci; cesti din urma au respunsu folculu si au ucis pre unu turcu. In acelasi tienutu, turci afa o placere a batjocorí pre soldatii austriaci, cari stau la fruntrarie. In urm'a astorul felu de recomandatii turcesci s'a datu ordinu militiei austriace, sa nu mai sufere provocariile turcilor, ci indata sa traga intrenii.

Intre astufeliu de impregurari putieni va folosi noua Irada, prin care se asicura amnestia generale tuturor insurgentilor, carii se voru returna a casa in terminu de patru sepmâni dela publicare. Cu tôte ca re-

gimulu turcescu promite forte multu insurgentilor. Elu promite ca va redifică bisericile si casele insurgentilor cu spesele sele si celor ce vinu acasa le va dă mijloce spre a se putea apucă de lucru. Regimulu turcescu inse uita a le spune insurgentilor, de unde le va face si dă cându elu insusi este strimitoratu de cea mai mare lipsă.

Mai multe diurnale publica unu proiect de lege din 20 §§ prin care se regulează universitatea fundului regescu.

Constantinopole, 16 Februarie, oficialu. — In scopu de a face sa inceze insurectiunea din Bosni'a si Erzegovin'a, sultanalu, confirmându dispozitiunile generale din firmanul recent, a ordonat executarea reformelor particulare urmatore pentru Bosni'a si Erzegovin'a: Libertate completa de culte locuitorilor nemusulmani; inlocuirea sistemului de arendi prin sistemulu regiei; vinderea padurilor domeniile ne lucrate locuitorilor lipsiti, cu facilitati de plata, fara a aduce atingere dreptului de proprietate; respectarea egalitatii supusilor pentru transferarea mobilelor; instituirea de comisiuni, compuse din musulmani si ne musulmani, in cele două capitale a Bosniei si Erzegovinei sub presedintia unui functionar superior, cari, că sectiuni a inaltului consiliu executiv, vor fi insarcinate a veghiá pentru prompta executare a reformelor; in fine cresterea sumelor afectate pentru lucrările de utilitate publica dupa trebuintele locale si conformu avisului comisiunilor. Pentru acei cari au fostu retaciti prin consilie perfide si dorescu a reîntră in ascultare se va proclama o amnistie generala.

Din diet'a Ungariei.

In siedintia casei representative dela 23 Febr. ministrul de justitia B. Perczel ia cuvantul spre a responde la interpellatiunea lui Trauschenfels.

Onorata Casa! Din incidentul, ca tribunalulu Brasovului a pronuntat prin o resolutiune din 9 Dec. a. tr.: ca dela 31 Decembre 1875 tota scriptele contrasignate de advocați se voru accepta numai, déca voru fi compuse in limb'a magiara si ca si in procedură criminale pledările avocatilor au sa se tienă ungheresce, — dlu ablegatu E. Trauschenfels m'a interpelat, déca amu cunoscintia de amintită resolutiune a tribunalului din Brasovu si déca amu: ce disputam amu de cugetu sa facu fatia cu calcarea pre fatia a legei?

Sum atâtua de liberu a responde la acésta interpellatiune: Dá, amu cunoscintia despre resolutiunea amintita a tribunalului din Brasovu, precum si despre aceea, ca articululu de lege XLIV: 1868, care tractează despre rezolvarea cestiuniei de limba, dela inactivarea sea incóce a datu ansa la interpretatiuni resuscite, la interpretatiuni, cari in diverse casuri divergau, in cele mai multe se contradiceau.

Asiá dispune anume § 4 art. de lege 44: 1868, ca jurisdictiunile se folosesc in adresele loru cătra poterei statului limb'a officiale a statului, dura prelunga acésta ele că testu concurrentu potu sa folosesc ori si care din acele limbi, cari se intrebuintă la compunerea protocoletelor.

Legea acésta din partemi o astă chiara, dara municipile fundului regiu nu o astă chiara si pre tempul,

cându justiția nu era despartita de administrație, cându în urmă acăstă municipioare cu privire la afacerile ce se tineau de sferă justitiei-administrației steteau într-o atingere continua cu ministeriul de justitie, — ea fu interpretata asiatică, ca municipioare ocolindu cu deseversire limbă statului tramite scisorile loru către ministrul de justitie in limbă germană, ba ele continuau cu acăstă praca ce se basea pre interpretatiunea legei din partele, și atunci, cându ministeriul de justitie le facă atente, ca ele conformu intlesului chiaru alu legei trebuie sa indrepte in viitorul scriptele loru către ministeriu său esclusiv in limbă magiară, său in acăstă si într-o limbă indatinata la compunerea protocoleloru loru.

Amu cunoscintia, ca articululu de lege XLIV: 1868 nu numai s'a interpretat cu deosebire in fundulu regiu intr-unu modu contrariu principalei guvernului, ci acestu contrastu relativ la semnificările unor dispositiuni singuratece din lege a esistat neintrerupt si între guvernul si alte corporatiuni ce esistu in fundulu regiu.

Azi se intemplă, de candu cu executarea articulului de lege XXXI si XXXII: 1871 presidentul tribunalului din Sibiu provoca in intlesulu § 7 art. de lege XXI gremiu comercial din Sibiu sa aléga asesori comercianti ce fungéza impreuna la decidera asupr'a afaceriloru cambiali si comerciali.

Gremiu comercial si alese doi asesori si doi asesori suplenti, cari, inscintiati despre alegere prin presedintul tribunalului si provocati prin decretul indreptat către densii, care era compus in limbă magiară — căci altintrenă nice ca se pote — : sa se anuncie la presidentul judecatoriei spre a depune juramentul oficialu, — nu acceptara decretul datu de presedintul tribunalului punendu de motivu impregiurarea, ca decretul e compus unguresc, densii nu intielegu limbă si de aceea nu potu primi documentulu. (Miscare viua).

Presidentul tribunalului provoca in urmă acestor'a gremiu comercial sa aléga alti membri, dura gremiu comercial din Sibiu pronunciă in sedintă sea ca nu alege alti asesori.

In aceasi resolutiune dispuse inca sa se inscintieze presedintul tribunalului, ca de vreme ce cunoscintia perfecta a limbii unguresci nu se tiene de atributele necesarie ale judecatorilui, (Miscare mare), chiamarea presedintului aru fi fostu cu privire la restantiele ingramadite sa se ingrigésca de resolvarea acestor'a, spre care scopu introducerea ilegale a limbii magiare la tribunalulu de primă instantia nu e unu mediloci potrivit. (Miscare viua si generale). Onorat'a Casa vede aziă dura, ca nu numai jurisdictiunile din fundulu regiu, ci si gremiu comercial din Sibiu a facutu legea obiectu de discussiune, ba celu din urma (gremiu c.) aternă constituirea tribunalului de resolvarea cestiunii de natiunalitate in sensulu seu, de vreme ce tribunalulu fără asesori comercianti nu se pote constituui din causa, ca ori-care decisiune judecatorésca in afaceri cambiali si comerciali, dupa repetitele decisiuni ale curtiei de cassatiune, suntu nevalide, deca la aducerea sentintei n'a fostu unu asesoru comerciantu de fatia.

Din acăstă cauza predecesorulu meu in oficiu S. Bitto a indrumatu pre presedintul sa urmeze procederea dechiarata in § 7 art. XXXI: 1871 de admisibila intr-unu casu si sa aléga asesori comercianti dintre membrii din statulu comerciantiloru prin tribunalu, dura din precautiune predecesorulu meu mai adause, ca pentru casulu cându si asesori ce avea sa-i aléga tribunalulu voru respinge documentele compuse in limbă magiară, sa dispuna, că tribunalulu, care nu se pote constituui fără asesori

comercianti, se va stramută din Sibiu intr'altu locu ! (Aprobare viua si generale.)

Se pare, ca acăstă ordinatiune a avutu putere convingatoră (Ilaritate) si ca ea a deslusit domniloru comercianti adeveratulu intlesu alu legei ; resultatulu a fostu, ca membrii alesi dintăiu de gremiu comercialu, adeca acei'a, cari au respinsu decretul ungurescu, primira in urmă emisului amintit, documentulu compus in limbă unguresca, depusera jurnalul si astfelui se constituui tribunalulu din Sibiu.

Amu mai departe cunoscintia, ca dupa ce s'a executat organisația judecatorielor n'a incetatu inca controversele despre dispusetiunile art. de lege 44: 1868, respective interpretatiunile si aplicatiunile loru divergenti.

Unele judecatorii au interpretat adeca articululu 44: 1868 intr'acolo, ca la densele nu se vediu nici chiaru o urma despre aceea, ca pre teritoriul statului ungurescu, statulu ungurescu exercéza justitia.

Atingerea cu cele-lalte oficiale ale statului si manipulatiunea internă, jurisdictiunea, s'a purtat in mai multe locuri aprópe cu total'a eschidere a limbii unguresci si aziă ide'a fundamentală pronunciata in art. 44: 1868, ca toti cetateni Ungariei si dupa principale fundamentale ale constitutiunii forméza in respectu politici un'a natiune — natiunea unguresca — lipsí la unele judecatorii cu deseversire (Miscare).

Interpretatiunile s'a inmultit si prin aceea, ca la crearea articulului de lege 44: 1868 justitia se tienea inca de sferă de activitate a municipiilor, aziă incătu teritoriul in privintă jurisdictiunale si administrativa in cele mai multe casuri era unulu si acel'asi, deci unde art. de lege 44: 1868 indica la limbă protocoleloru in municipie, acolo intrebarea organisatiunii judiciarie ce a urmatu in 1871 era usioru de deslegatu. Dara cându in urmă organizatiunii s'a creatu din partile teritoriale ale mai multoru municipie unu tribunalu, atunci intrebarea limbii protocolarie devení complicata, mai alesu cându unu municipiu folosea numai limbă statului, in cele-lalte inse se aplică pre lângă acăstă si alte limbi protocolarie.

In asemenei casu controversele erau continue, mai alesu fiindu si atitiate in modu artificiosu si folosindu unii judecatori pusestiunea loru spre a straplantă passiunile natiunali in localulu tribunalului.

Pentru a delatură abaterile in template si controversele indreptă ministrul de justitia la 2 Aprile 1872 către fostul presedintu alu tribunalului din Brasovu unu emisu, care a mersu in respectulu aspiratiunilor natiunali pâna la marginea estrema fără de a fi in se stare sa aduca spiritulu legei la valoare. Deci déca dlu deputatu Trauschenfels me intreba, ca amu cunoscintia de resolutiunea adusa de tribunalulu din Brasovu in Septembre si cum voiu procede fatia cu ea, respundu ca amu cunoscintia de cele mai multe controverse ivite in cestiunea limbii si fiindu situatiunea ce intrevină seu potu sa intrevina in cestiunea de limba prin spiritulu actualu alu legei, nu se pote tiené nice in interesulu statului nice intr'alu justitiei si fiindu ca eu aflu, ca o cura radicale a acestei stări numai prin legislatiune e posibila (aprobare viua), mi voiu tiené de datorintia a sană retele esistente subternandu unu proiectu de lege chiaru, care pre cătu se va puté va eschide ori-ce neintielegere.

Rogu pre onorat'a Casa sa ia responsulu meu la cunoscintia (Aplausu viu si aprobare).

E. Trauschenfels vede ca discursul ministrului de justitia sta numai

innecești slabu cu intercalatiunea sea. Ministrul voindu sa presenteze o lista a tuturor interpretărilor false trebuiā sa amintescă, ca juristii din Sabiu au tramsu bilet de invitare germane. Ministrul se provoca la o ordinatiune din 1872, pre care oratorul o cunoște si istoriscesc genesea ei. Comisariul ministerial delegat de ministrul de justitia de pre atunci, bar. Apor a aflat la visitatiunea judecatorielor din Transilvania, ca atât in manipulatiunea internă cătu si la publicarea sentintelor nu se folosesc totu-déun'a limbă unguresca si de aceea tramise o ordinatiune, care togm'a aziă de putinu corespunde legei că si resolutiunea judecatorésca citata in intercalatiune. Președintul de atunci dela tribunalulu din Brasovu s'a indreptat către ministeriu, pentru ajutoriu contră procederei comisariului, altintrenă densulu (presedintul) va resigna. Deputatul Capp a facutu in acestu obiectu o intercalatiune către ministrul de justitia. Bitto care a intardiat cu responsulu, macaru ca in acea intercalatiune era relevat unu casu de flagrantă violare de dreptu si lege. (Miscare viua si indelungata.)

Ministrul Bitto n'a responsu publice la intercalatiune, ci chiamandu pre deputatii fundului r. in odai'a ministeriale a dechiaratu, ca a obvenit o violare a legei, si, apromise inaintea lui Kerkapoly, ca va revocă ordinatiunea comisariului ministerial Apor. (Sgomotu). Ministrul si-a tenu tu cuventulu, interpretandu ordinatiunea lui Apor intr'acolo, ca sa se sustiena usulu de pâna acum. Cu privire la manipulatiunea internă tribunalele concedara, concedara acei sasi, contra căroru sumută ministrul de justitia. (Semne de neplacere.)

Trauschenfels fu apoi provocat la ordine de presedintul casei si apoi continua, ca usulu judecatorielor in fundulu reg. se baséza pre fundamente cu multu mai solide de cum se crede. Oratorul se provoca la unele dispusițiuni din „Statuta jurium municipium sax.“ si la legea de limba din 1846/7. In desfasurarea mai departe a opiniei sele oratorulu citéza unele passuri din adresele lui Deák dela 1861 si din operele lui St. Széchenyi, cari recomenda tolerantia mai mare către natiunalităti. Ministrul ni pune in perspectiva o novela, dura pâna atunci trebuie sa executâmu legea vechia. Acăstă lege inse suspendata. In urma oratorulu aduce aminte cuvintele lui Deák: Sa facem natiunalitătilor nemagiare relatiunile patriei noastre placute si dechiara, ca nu ia la cunoscintia responsulu ministrului. Camer'a inse lu ia spre sciinta.

Scólele româno-macedonene.

(Fine.)

Multi din acei espatriati macedono-români, dupa sacrificiuri uriasie, au isbutit a aduná averi mari, pre cari le-au donat pentru scóle române in patri'a loru. Putieni au isbutit inse a vedé realizate generosele si romanescele loru aspiratiuni.

Vomu citá pre căti-va din ei:

I. Repausatulu Metropolitu alu Ungro-Vlachiei, Dositeiu Filitis, a incetatu din viétia la Brasovu pe la anulu 1819, lasându prin testamentu 16,000 de galbeni destinati a se cumpără cu densii unu imobilu, din alu căru'a venit u se intretienna tineri bursieri in strainatate, spre a dobendi o specialitate. Pre la anulu 1838, din acea suma de 16,000 galbeni s'a si cumpără o mosia numita Lunguletii (santiuri) in judeciul Demboviti'a, plas'a Bolintinu, si care produce astadi unu venit de 2000 galbeni pe anu. Pre la anulu 1865 pre căndu s'a pus in vigore legea rurala si fia-care locuitoriu a primitu pamantul seu legiu, epitropi'a acestei averi a repausatulu Dositeiu, metropolitulu a

primitu dela guvernul mare suma de bonuri rurale, a 400 locuitoru ce are mosia Lunguletii, astfelui ca 2/3 din trei mii pogone, sum'a totala a acestei mosii s'a resplatit prin bonuri puté epitropi'a sa cumpere unu altu imobilu si mai mare, producendu unu venitudo decătu mosia Lunguletii; dar cu tōte acestea, pâna astazi, nu se vede nimicu cumpără, nici nu se scie cum s'a intrebuitati de epitropie aceste bonuri spre indeplinirea scopului donatorului. Dela anulu 1830 si pâna la 1872 acăstă epitropie depunea regulat la tribunalu socotelile de administrarea acestei averi ce i s'a incredintiatu. De atunci incăci inse, adeca dela 1872, a renuntat la acăstă indatorire a dărei socotelilor la tribunalu. Care sa fia caușa?

Epitropii executoi ai testamantului repausatulu metropolitu alu Ungro-Vlachiei, Dositeiu Filitis, suntu dnii: Christodulos Budatis, Anastasie Filitis (fostul advotu), Dimitrie Ziteiosu (care a inlocuitu pre repausatulu Metropolitu Nifon, unulu din epitropii personali), Michailu Xantos si Panaiotis Procopie Filitis (rud'a repausatulu metropolitu Dositeiu). Cei trei dintăiu suntu din un'a si aceeași comuna numita Ziti'a, tienutulu Epirului; celu de alu patrulea din Epiru, astazi locuitoriu aici in București; celu din urma, locuitoriu in urbea Ploiești, care impreuna cu tōta famili'a sea, pe la anulu 1864 aducendu acte valabile dela loculu seu natale ca este român, corpurile legiu, au si votatu recunoscerea sea de cestatiune română.

II. Repausatulu Musicu din comun'a Blati'a a tienutulu Macedoniei a incetatu din viétia acă in tiéra pre la anulu 1869, lasându prin testamentu (care este publicat in „Monitorul oficialu dela 16 Februarie 1870), 4000 galbeni acestei tieri române, din alu căror'a venit u se tramita doi tineri a studia; 8000 galbeni a lasatu locului seu natale Blati'a, că sa se intretienna o scola de fete; asemenea a lasatu pentru orasulu Bitoli'a din Macedoni'a sum'a de 22,000 galbeni, din alu căroru venit u se intretienna, se intlege, unu gimnasiu totu acolo. Cu tōte aceste vedem, ca dómna Musicu, singur'a epitropă a acestei averi, pâna acum n'a facutu nimicu spre executarea testamentului, si nici ca a predatul socotelele in fia-care anu la tribunalu. Repausatulu Musicu a lasatu doi copii, unu baiatu si o fata; celu dintăiu lasa prin testamentu si parteal suflletului seu; acestu baiatu nu este unu anu de căndu a murit, remanendu mamei sele, dnei Musicu 2/3 din intréga avere, iér' testamentulu sta neexecutatu.

III. Pre la anulu 1851 a incetatu din viétia, totu in România, unu dnu Teg'a din comun'a Vlaho-Castani'a de pe côtele Pindului, tienutulu Macedoniei, care a lasatu mosia sea din districtulu Dâmboviti'a, plas'a Ialomiția, numita Balteni. Epitropi ai acestei averi suntu două rude, d. Polymeros, Saracetopolos si d. Dimache Polymeridis, cari au tata, suntu acum 12 ani, o padure de pre acea mosia. Testamentul repausatulu nu este cunoscutu nimenu si nu se scie, deca prin nepublicarea testamentului nu remanu necunoscute nesciava voitie ale repausatulu.

IV. Repausatulu Nicolau Mihailu din orasulu Magarov'a, tienutulu Macedoniei, a incetatu din viétia pe la anulu 1865 la Craiova, lasandu indatorire fiului seu Constantinu, ca din tōta avere colosală ce-i lasa sa transmită in patri'a sea natala o sumă ore-care pentru intretienerea unui pensionat de fete, precum si pentru alte binefaceri; dura si in privintă a acestei donatiuni vedem, ca pâna acum nu s'a facutu nimică.

V. Repausatulu Cazacovits, nascutu in Metiovulu lui Pindu, din tie-

nutului Macedoniei, după ce a servit mai multi ani în armata română, ajungându-până la gradul de maior, a murit în Bucureşti, lasându prin testament o avere pentru binefaceri. Epitropii acestei averi, omeni destul de onorabili și patrioti, nu scimă decă execuția testamentului conform literelor spiritului său.

VI. Pre la anul 1863 a incetat din viația în Bucureşti repausata Elisabetă Castrisișoi, lasându prin testament $\frac{2}{3}$ din colosală sea avere nepotului său d. Vasile Paapă; ieră locul natal alu sociului său, orașul Tesalonicu, din tienutului Macedoniei, a lasat o patrime; a mai lasat la Ianină, din tienutului Epirului, o alta patrime. Nu se scie cum se administrează această avere de onorabilită domni epitropi, între care se află și Metropolitul Ungro-Vlahiei, nici decă acei care primesc legaturile în orașele suscite intrebuintările banii după destinatii, căci nici onorabilită epitropi de acă, nici cei dela orașele Tesalonicu și în Ianină nu au publicat sotoceli prin presă, nici le-au depus la tribunalul. Amu crede nemerit, că epitropi sa numește în Tesalonicu și în Ianină o subepitropie, căreia sa i se ceară sotoceli anuale și sa se publice spre sciinția obștească și incuragiarea altor binevoitori și generoase persoane, care ar avea dorință sa imiteze frumosul exemplu alu repausatei Castrosioi.

VII. Avea repausatului episcopu Ieropoleos, care a murit acă de multu, lasându prin testamentu moșia sea Tiganesci, din județiul Muscelu, moșia alu căreia venitul să se intrebuinteze la binefaceri. Pre această avere era epitropu repausatului principale Constantino Sintiu, care a tăiatu si o padure fără însemnată. Cine a înlocuit pe repausatul Sintiu si cum se administrează această avere astăzi? Nu se scie.

Mai în tōte districtele tierei sunt astfelii de testamente lasate de bunii români, ale cărori averi sunt destinate pentru scoli, biserici și binefaceri, fără sa se scie pentru tōte modulu intrebuintării loru.

Noi, aducându aceste căteva exemple, din sutele ce suntu, la cunostinția publicului român din marea patria română a tuturor românilor, cerem o aplicare mai serioasă, drăptă și legală a tuturor testamentelor de această categorie, privighindu-se execuțarea loru cu numai acă de către epitropi, dară si la locurile unde se trimitu banii său altfelii de ajutorie, spre a nu li se schimbă destinatia.

Nu bantim pre nimici, nu criticăm pre nimici, totu ce credem este celu multu o negligentă din partea unor epitropi, pote chiaru independentia de vointă loru. De aceea incheiamu, facându unu caldurosu apelul celor în dreptu și presei române, că sa staruie a intrebuintă bine si conformu testamentelor aceste donatiuni, care aducu venituri de milioane, destinate spre luminarea României transdanubiene, dară si se pierdu său se intrebuintă spre elenisarea frumosei tieri, ce în curențu, de nu se voru luă mesuri energice, nu va mai fi de cătu grecita; si acei bani suntu românesci, căstigati de români si destinați numai pentru scoli românesci!

Pres'a română mai cu séma, care a aparatu si căstigatu atâtatea cause mari si românesci, că unirea, instrucțiunea publică gratuita si obligatorie, improprietarirea clacilor, secularizarea averilor monastiresc cotropite de greci etc. pres'a română va sustinea, nu ne indoim, si această însemnată cestiu natională. Cătra ea dara me adresez mai cu osebire si i dicu: radica puternică ta voce, si nu lasă pén'a josu, până ce in fia care comuna si tienutu românescu de preste Dunare nu se va înființa o scola si unu liceu românescu, întrinutu cu milioanele ce se trimitu

de aci, dara cari se apuca de greci si se intrebuintă in profitulu loru.

Bani românesci, căstigati in România de către români si destinati de acestia pentru luminarea românilor, se intrebuintă astăzi in întinere scolelor strene, care lucrează pentru peirea românilor! Este această execuțarea românescelor vointă ale testatorilor, a literelor si spiritului testamentelor loru? De sicuru ca nu.

Pentru respectul memoriei fericitoru testatori români, pentru respectul causei sacre a românilor transdanubieni, pentru care fericitii donatori au sacrificat averile loru, cum si in interesulu echității si alu bunei administrări a donatiunilor, noi suntem de parere, ca s'ar putea luă urmatorele mesuri: a) Tōte epitropiele acestor donatiuni sa se piue sub o eforie, intitulată „Eforia fondatorilor macedoneni”; b) Eforia sa staruie că epitropiele sa dea compturi regulate pre fia-care anu despre intrebuintarea veniturilor averilor legatate; c) Sa se reguleze înființarea de subepitropii prin comunele pre unde donatorii au ordonat a se înființă scole, compunendu-se acele epitropii din români recomandati de către profesorii scolelor române dejă existente; d) Sa se înființeze scole românesci, cu profesorii formati in scolele din Bucureşti, dintre tinerii macedoneni adusi spre acestu scopu.

Prin nisice asemenei mesuri de supraveghiere, dorintele fericitoru testatori voru fi satisfacute, execuțându-se fidelu; altfelii aceste colosale averi voru fi in mare parte reu intrebuintate, pote numai că nisice simple sinecure; căci cine ne pote asigură pentru contrariu!..

„Tr. Carp.” I. Fetu.

Romania.

Creditul cerutu de ministrul nostru de resbelu si redusu de corpurile legiuitorie la 4 milioane pentru a se aprovisionă in modu mai completu armată cu munitiuni, ambulantie si materialu de resbelu, atât de necesariu, a produsu oare-care sensatiune in organele de publicitate europene, din cauza negresită a impregiurărilor politice din orientu. Noi amu esplicatu cu alta ocasiune ca acelu creditu nu este decătu unu simplu virimentu ce se face din cele 5 milioane votate de corpurile legiuitorie inca din anul trecutu pentru cumperare de arme, plus 1 milionu ce se va luă cu imprumutu. In locu de arme se voru intrebuintă acei bani pentru alte necesități ale armatei, precum munitiuni, ambulantie, etc.; mai alesu ca pusci totu avemu si tunuri s'au mai cumpăratu 48 după celu mai din urma si mai perfectu modelu; pre căndu ne lipsescu alte lucruri indispensabile.

Nu era dura unu motivu seriosu de interpretări alarmante si belicose, căci România in genere si guvernul cu partitul conservatoru in specialu au datu probe ca voru conservarea neutralității si păcei; ieră ceea ce se face pentru armată română, e consecința naturală a unei organizații militare defensive si seriose, lucru indispensabil oricărui națiunii care voiesce a trăi si prevediutu, in ceea ce privesce pe România că o obligație chiaru in tractatul dela Parisu. Istoria nostra strabuna, demnitatea națională si exemplele altor state mici si neutrale că Belgia si Elveția ne impun datoriă de a fi armati si de a ne aperă contră oricărui pericolu.

De-si unele diuarie si corespondintie, că cea din Vienă către „Standard”, au luat de pretestu acestu micu creditu său revirimentu spre a presupune intenționi belicose si contrarie tractatelorloru, vediu ramu cu placere pe alte diuarie mai bine in-

mate din Europa, că oficiosa „Opiniune din România, ca respingu orice banueli si deductiuni esagerate si esprima totă increderea in intelepciunea națiunii române.

Eata in adeveru cum se esprima „Opiniune” in revistă sea:

„Cameră deputatilor din România a aprobat urgenta proiectul presentat — de ministrul de resbelu, — cu care se cere unu creditu de 5,600,000 pentru echiparea ostire. Aceasta novela nu trebuie sa inspire grave inchiestudini, căci nu trebuie a se uită cum România a sciu sa-si castige simpathie Europei prin o atitudine dictata de intelepciunea si sentimentul proprii conservări si responderi, căndu in apropiere sufla vijelia.“

Dinariul „la Libertă“ totu din România atrage asemenea atenția publicului asupră scirei despre creditul armatei cerutu la corpurile noastre legiuitorie, si se silește a linisci sprietele despre orice temere alarmata privitorie la pacea orientului. Eata cum se esprima „la Libertă“:

„Dintre principalele dela Dunare, România nu numai ca e celu mai intinsu si mai forte dara si celu mai bine organisat si mai liniscit. Multamita inteligintei principelui Carolu, care o conduce si atitudinei partitului moderat, România a pututu sa-si castige simpathie Europei si traiesce in sinulu ei in relatiunile cele mai amicabile. Suntem convinsi ca guvernul român nu aru fi cerutu dela camera unu asemenea creditu insemnatu pentru chieltili militari de cănu aru fi fostu petrunsu de necessitatea de a aprovisiona la tempu armată pentru unu scopu determinat. E posibil că sa nu fia vorbă decătu de o simpla precauție consiliata de prudentia. Dorim sa fia astfelii din tota inimă.“

— Astfelii dară orice alarme respondite cu ocazia unei acelui creditu său virimentu necesariu, ce se poate cere in orice tempu, s'au potolit de sine in fatia faptelor si intelepciunei politice a românilor.

„Pr.“

Galati 4 Februarie 1876.

In fine ministeriul e definitiv reconstituitu; si senatul a adoptat, se vede, in siedintia secreta combinația nouă. Nu remane acum decătu a se continuă lucrările unu momentu intrerupte prin isbuțirea crisei ce a durat căteva dile. Aceste două dile de serbatore inca au contribuitu la incetarea lucrărilor parlamentare, astfelii incătu activitatea lucrărilor n'a potutu reincepe decătu eri. Nu avem inca nici o scire despre ceea ce se va fi petrecutu eri său astăzi in ambele adunări legiuitorie. In ceea ce privesce lucrările de Sambată trecuta, nu avem de semnalat decătu interpellatiunea din adunare relativă la calea ferata Iasi-Itican si votarea de către senat a creditului de 4 milioane pentru armata. Interpelarea din adunare ne aduce aminte de cea a lui C. Blaremburg ce d-sea a anuntat relativ la situatiunea economică. Noi credem ca interpellatiunea de Sambata din adunare va fi precurzoră celei de a două a lui Blaremburg. Până căndu vomu vedé rezultatul acestei interpellatiuni, sa ne grabim a comunică lectorilor ca noulu titularu dela instructiunea publică aru fi declarat ca d-sea nu va retrage proiectul de lege asupră instructiunei a procesorului seu, a cărei desbatere se incepuse dejă in adunare, si ca d-sea va fi continuatorul, ieră nu succesorul lui Majorescu. Noi amu spus ca va depinde de tactul si prudentia fia-cărui ministru in parte durată majoritatii de 66 voturi ce a esprimat in siedintă secreta increderea in nouă combinație ministerială, său mai bine in capulu cabinetului.

Ei bine, sa ni permită d. Carpu a spune ca noi nu credem nici tactică nici prudenta declaratiunea sea. Noi considerăm actul său că o desfășură aruncata corpurilor legiuitorie, căci nu credem ca opositiunea ce se formase in ambele corperi era indreptata contra persoanei dlui Majorescu, din urmă personale, cum să a pretinsu, ci contra principelui său, contra modului său de administrare. Ei bine, aceasta opositiune va continua luptă, de căndu nu se va schimbă si sistemul pe lângă persoană; a crede contrariul aru fi a insultă acestei corpi mari. De căndu nou titularu dela instructiunea publică va voi sa se convingă personalu de sensul oposiției ce a returnat pe predecesorul său continuându sistemul acestuia, ne temem că aceasta încercare sa nu ieșă in defavoarea sea si sa nu cada sub ea. Chiară de căndu fi fostu cineva care sa fi contribuit la caderea dlui Majorescu din urmă personală, ceea ce noi nu credem, va tine acum, pentru demnitatea corpurilor legiuitorie, său celu putin să consumă la modificări însemnate.

Situatiunei nu-i lipsesc nici insenatatea, nici interesul. Cătu de spre noi avem confianța in experienta si tactul siefului cabinetului, care va sci din tempu a dă curentelor acea directiune ce va fi de natură a înlesnării situatiunea, ieră nu a-i crea nouă complicări, a căroru fine cu anevoie se poate prevede. „V. Cov.“

Notitie neplacute.

Din cattul Unedorei primim dela unu corespondentu sciri, cari merita cea mai serioasă atenție atât din partea publicului cătu si din a inaltului guvernului pentru ca ele ilustră cu colori viu deplorabile situatiune de acolo, spre a cărei îndreptare neincungiușă de căndu său una cură radicale, pre care noi le dăm in urmatorele sîre cu ea pre calea publicătăție, de suntu adevărate se voru si vindecă, pentru numai prin acestu modu se poate speră stirparea reului, care bantue poporatiunea din cattul Unedorei.

Din acestu cattu ni se comunica adeca pre cale amicabile, ca nesce dni judi procesuali (pretori, szolagbirei) comitu abusuri preste abusuri, fără că pentru ilegalitățile loru să-si fie lăsat să-si iee pedepsă meritata, ci ei se sustin in oficialelor loru in detrimentul poporului si spre batjocură dreptului si a moralităției. E vorba despre trei judi procesuali, a căroru nume le retinem de astă-dată, cari toti trei stau parte sub cercetare disciplinaria si criminale deodata, parte numai sub cercetare disciplinaria, si respectivii se află inca sanatosi si voiosi in posturile loru.

Asiă contra judeului procesual al cercului Almasiului e introdusa si deja terminata cercetarea disciplinaria, si s'a constatat ca d-sea a batutu cu inaltă-mâna szolagbirea pre unu preot gr. or. precum si pre unu altu omu de frunte din cercu, si a dusu la sine in Almasiu, in capu de nopte si morbosu, cu gendarmeria pre bravul roman Demianu din Balsi, ieră din Almasiu l-a transportat la Geoagiu. Se dice, ca dlu ministrul de interne, care este unu barbatu per eminentiam dreptu, iubesc dreptatea si moralitatea, si sibucuscă viziurile, aru fi ordonat destituirea acestui domn jude procesual, dară d-sea fungăza si de prezintă că jude! Nu scim ce va se însemna această?

Mai departe judele procesual al cercului Gurasadă e trasu in cercetare disciplinaria si criminale pentru instrainări de bani.

Certarea disciplinaria e terminata ier' cea criminale decurge inca, si d-sea e sustinutu in postulu seu! nu numai dar' s'aru lucră din respoteri pentru mantuirea densului, prin ce aru veni in necasu acusatorii, intre cari se afla si unu bravu preotu romanu gr. or. Cascigandu-si dlu ministru de interne cunoscintia despre acestea, nu incape nici cea mai mica indoiela, ca d-sea nu va suferi la nici unu casu asemenea wirthschaft-uri, si cumca 'si va cascigá cunoscintia despre acésta suntemu pre deplinu convinsi. Altcum recomandāmu acestea date sigure atentiuinei dloru nostri deputati din camer'a representantilor si 'i rogāmu sa-si faca trebutia de ele.

In fine este judele procesuale alu Geoagiului contr'a cărui'a de asemenea introdusa cercetarea disciplinaria pentru instrainari de parale, darea dsea, că si ceea-lalti domni colegi ai dsale se afla inca in postulu seu si pâna acum'a nu i s'a intemplatu nimic'a. Apoi a fi jude processuale si totu odata a stá sub cercetare, nu precepemu cum se potu uní aceste doué contraste!

Pre unu bietu notariu romanu l'au pusu pecatele sele de a datu o palma unui omu, si pentru acésta fapta e trasu in cercetare criminale, si pertratarea finale a si avutu locu; dloru judi processuali inse tóte li suntu iertate.

Judece acum lumea si opiniunea publica despre principiele de dreptu, dreptate si moralitate!

Nu potemu pricpe, cum de ilustritatea sea dlu comite supremu, care e intr'adeveru unu barbatu energicu si iubitoriu de dreptate, in tenorea puterei ce 'i ofere legea municipale sufere asemenea ilegalitati fără de a le pedepsí!

Varietati.

** Termometru nou. — Pentru incurajarea studiului observatiunilor meteorologice. D. Harison Cripps a presentat societătiei regale din Londonu unu termometru nou.

Nu numai ca acestu instrumentu nou pote înregistra temperaturele cele mai inalte si cele mai joase, ci inca pote si a marca in modu automaticu, cu ajutoriul unui creionu indicatoru, variatiunea ce se produce in tempulu cându operéza.

Instrumentulu este divisatu in 2 părți: 1º termometrulu ce arata gradele; 2º orologiul care indica órele si minutele.

** Masinile de cusutu. — Numerulu masinelor de cusutu fabricate de o casa din New-York este in adveru prodigiosu.

In anii 1872, 1873 si 1874 au esitu din ateliere 875,000 masini; numai in 1874 au produs 241,679.

Fia-care masina putendu face in'tro óra 50 metre de cusatura, masinile fabricate in 1874 aru fi pututu cōse intr'unu anu, cu 10 óre de lucru pre di, mai multu de 40 miliarde metre; si fia-care metru platindu-se 10 centimi, puté preduce unu lucru de o va lóre de 4 miliade franci.

** Statistica. — Totalulu cărtiilor, brosurielor, placardelor, bucatilor de musica, gravuri desemne, imagini, etc., esite diu presele franceze in 1875 se redica la 21,006 producțiuni.

Din acésta cifra se numera 14,195 cărti (noue și reeditate) brosuri, placarde si alte esecutiuni tipografice.

Foile, cărtile si partitiunile de musica dau 4,195 numere.

In fine cartele, lucrările fotografice, etc., dau 2, 666 numere.

** Descoperire archeologica. — La Rom'a s'au descoperit in urm'a unor

terasamente, aprópe de Panteonu, doué mari tievi de colóna de granitu rosii de o lungime totala de 6 metre, si nisice trepte de marmura alba perfectu conservate. Aceste fragmente apartinéu termeloru lui Nerone, cari erau situate aprópe de a lui Agripp'a.

** Elefantii beatori de bere. — Acum cátu-va tempu circulu Myers se afla la Liverpool. In fia-care séra trup'a elefantilor ce mergea la locul spectacolului trecea pre dinaintea unei bearii. Intr'o di, pre cându trecéu pahidermele, unulu din beatori oferí unui'a din ei paharulu seu. Elefantulu n'astepta sa fia rugatu, luă cu delicateția paharulu cu verfulu trompei, vérsa continutulu seu pre gâtul si 'lu intórse cu politetia proprietariului.

Lucrulu parù atâtu de curiosu, incâtu la momentu se oferira o multime de pahara elefantilor: ele fura golite si intórse cu aceeasi ceremonia. Atunci stapânulu stabilimentului aduse dinaintea usiei unu butoiu intregu. Intr'unu momentu manoper'a trompelor 'lu golí. Apoi trup'a ne mai avendu sete, reluă, yesela drumulu teatrului.

A dous'a di elefantii, căror'a li se dedea totudéun'a apa abundanta inainte de a fi dusi la teatru, in unanimitate refusara de a bea. Paditorii nu insistara si plecara. Dara, sosindu dinaintea berariei, trup'a se oprí ca unu singuru omu, si trebuí sa se renoiésca scen'a din diu'a precedenta, fără care fù impossibilu a face pre vreunul sa se misce. Stapânulu stabilimentului, silitu a sacrificá unu alu 2-lea butoiu, gâsi glum'a mai putienu curioasa de cátu in ajunu si rugá pre conductori a luá altu drumu.

A dous'a di, cu tóte silintiele conductorilor de a intórca trup'a pre o alta cale, la óra sciuta tóte trompele se lungira dinaintea berariei. Stapânulu stabilimentului, de frica de a nu vedé eternisându-se acea adunare formidabila dinaintea casei sele, se esecuta pentru a trei'a óra. Dara sér'a se duse la d. Myers si 'i spuse casulu; acesta 'lu indemnisa, bâ inca incheia contractu cu elu pentru unu butoiu in fia care di la trecerea pensionariilor sei.

V. C. " * Espositiunea artistica a d-lui T. Amanu. Aru dice cine-va pote ca singur'a casa in Bucuresci, care are unu stilu óre-care pronuntiatu, este gentil'a casutia, in stilu pompeianu, care este atelierulu pictorului Teodoru Amanu.

Artistulu proprietariu si-a facutu singuru cubulu in care sa si desfa siure inspiratiunile séle artistice. A fostu insusi architectulu care si-l'a croit, si l'a combinat, artistulu care si l'a zugravuit si i a sculptat tota luminarea interioara; si l'a mobilat si 'si-l'a ornatu abundantu cu tablourile lui proprii, cu acuarele lui, cu aqua-fortele lui, pre cari le-a introdusu insusi in România, si pentru cari si a meritatu laude chiaru in Parisu.

Artistulu, in acestu atelieru creatu de densulu spre inspiratiunea sea, a facutu dilele trecute o espositiune, pre care a anuntat o tóte jurnalele Bucurescilor, si care a fostu visitata de o mare parte din publiculu si societatea aléa a Bucurescilor.

Mare parte din tablourile ce compuneau espositia din atelierulu dlu Amanu ne erau cunoscute de mai inainte; insa cele ce s'au adaugat de atunci incoce, ne au atrasu tota atentiuinea.

Tabloulu istoricu „Stefanu celu mare si aprobulu Purice“ arata maturitatea artistului: desemnu, colore, compositie totu in fine este reusit. Este dificilu unu tablou istoricu. Artistului pre langa talentu, 'i trebuescu si cunoscintie vaste, pentru a reusi in o compositiune de asemenea natura. In tabloulu lui Stefanu d. Amanu a reprobusu miscarea, costumulu, carac-

terulu timpului in care s'a petrecutu scen'a, ast-feliu cum erá de asteptatu dela unu adeverat artistu.

Iata o imagine, care aru trebuí pusa in fatia soldatului românu. Ministrul de resbelu aru trebuí sa si faca acésta achizițione.

D. Amanu face putiene tablouri istorice, căci, neincuragiati de guvernul care singurulu aru puté comandá asemenea compositiuni, a trebuitu si trebue sa se ocupe mai multu cu ceea ce place particularilor, cari suntu singuri cumpători. Si, in acestu genu amu vediutu mai multe tablouri cu totulu reusite.

„Cin'a“ are unu efectu incantatoru; toaletele femeilor, bijuteriile, lumin'a candeletelor, mergu pâna la ilusiune: si tóte acestea suntu obtinute cu câte-va lovitură de penelul superpus, că fatetele unui diamantu, pentru a oprí razele luminei si a le resfrâng. — Cine-va de alaturea cu mine observá, ca acestu tablou nu aru fi fostu pre deplinu terminat; eu ince credut, ca asemenea tablouri aru pierde magia sub unu penelul mai linsu.

Vine in urma acelu peisagiu sub Nr. 25 care din lips'a caldurei luminârilor din celu dintâi, face unu efectu cu totulu opusul acelui'a; in acesta este frigul, pe care lu simti, privindu-lu. Tieranii, ce au aerulu a se consultá, suntu fôrte naturali; zapad'a este transparenta, că insusi elementul; perspectiv'a pare a fi o mahala din giurulu Bucurescilor, invenitua de ghietiurile iernei. Tablou propriu unui olandesu.

Nr. 39 care represinta unu „transport de buti“, este o delicioasa miniatuра in oleiu. Acestu tablou este din cele mai mici, dura proporție ce a tienutu artistulu, 'i dă o imensitate nemesurata. Anatomi'a boilor este prea bine pastrata. Cá coloristu, d. Amanu totu-déun'a a avutu o reputatie; inse ací se vede si mai multu puterea sea.

„Buchetul de liliacu,“ Nr. 19 place tuturor. Ací nu e necesitatea de cunoscintie artistice, căci avemu dinaintea nostra natur'a inchisa intr'unu cadru. Lumin'a ce cade pe petalele liliacului de diferite nuanțe, ne amintescu procedeul dela cina. Felicitatul amatorulu care va posedá acestu placutu buchetu.

Dara că sa descriem mai pre largu cele ce amu vediutu, aru fi sa facem o brosura intréga, si noi ací nu ne-amu propusu decâtun unu articol de multiamirea ce amu simtitu.

Nu potemu ince trece cu vedere a aquarelele asiá de bine luminate. Si acestu genu este nou pentru noi. D. Amanu déca nu ne incelâmu, pentru prim'a óra ne pune in vedere genul acesta, si care are si calitatea a fi pentru ori-ce punga.

„Cadâna in asteptare,“ sub Nr. 7 posedá tóte calitatile unei bune aquarele; limpeditatea tonurilor, fracheti'a penelului, spiritul desemnului, totu in fine gasim in acésta aquarela.

In „harem“ care intrunesce asemene acese calitatii, ne pare ca artistulu a cam abusat de violet; partea stânga a compositiunei este fôrte bogata.

Aqua-fortele care a devenit o arta cu totulu francesa si in care s'au ilustrat Paulu Rembrandt Albert, Durer si altii, pentru intâia óra se ivesce pre teritoriul nostru.

Acestu modu a desemná directu pe metalu, face că ori-cine, cu unu pretiu fôrte modestu, sa poséda unu desemnu originalu alu artistului. — Portretul autorului, alu lui Heliade, tierencut'a cu mare s. c. l., suntu opere cari aru puté figurá alaturi cu ale maestrilor celor mari. D. Amanu s'a familiarisatu curendu cu acestu genu. Ne aducem aminte si avemu ochii pe mosiu Neagu, care ni s'a tra-

misu că prima de societatea amicilor de belle-arte cu ocasiunea espositiunei din casele Herdanu. Ei bine, de atunci este unu fôrte scurtu tempu si perseverant'a artistului in acestu tempu a fostu asiá de mare, incâtu a fostu primitu anulu trecutu in societatea aqua-fortistilor din Parisu.

Terminandu, nu putem uita sa spunem, ca amu vediutu cu placere mai multe productiuni ale lui Amanu si in „Illustration nouvelle,“ jurnalului societătiei aqua-fortistilor din Parisu.

„Tr. C.“

Burs'a de Vien'a.

Din 14/26 Februarie 1876

Metalicele 5%	68 —
Imprumutul nationalu 5% (argintu)	72 75
Imprumutul de statu din 1860...	111 50
Actiuni de banca	884 —
Actiuni de creditu	176 25
London	114 50
Obligationi de desdaunare Unguresci	77 75
" " " Temisiorene	76 50
" " " Ardeleneschi	77 —
" " " Croato-slavone	86 —
Argintu	103 60
Galbinu	5 39 1/2
Napoleonu d'auru (poli)	9 19

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei vacante de capelanu in comun'a bisericésca gr. or. din Secarembu, protopresbiteratul Gioagiu II-le se escrie concursu pâna in 14 Martie 1876.

Emolumente suntu:

1. Venitulu stolaru dela 160 familiu in suma circiter de 100 fl. v. a,
2. Salariu fiscul 100 fl. v. a.
3. Unu jugeru pamant.
4. Unu jugeru gradina cu pomi si pentru legumi.
5. Locuinta libera si 4 orgii lemne de focu.

6. Facendu servitulu de notariu la scaunulu protopr. respectivu, va primi o remuneratiune annale de 50 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune, voru asterne petitiunile loru instruite conformu statutului organicu pâna la terminul mai susu indicat la subsrisulu oficiu protopresbiterale.

Secarembu 3 Fauru 1876.

Oficiul protopresbiterale. Sabinu Piso, protopr.

(1—3)

Nr. I. 41/1876.

Concursu.

Devenindu vacantu postulu de notariu comunale in Vale, lângă Saliste se escria concursu cu terminu pâna in 20 Martiu a. c. st. n.

Cu acestu postu e impreunat unu salariu anuale de 300 fl. v. a., cuartiru liberu si 3 orgii de lemne precum si o suma aproxiimativa de 60 fl. pentru diverse lucruri scripturistice.

Petitiunile pentru obtinerea acestui postu provideute cu documentele necesarie despre studiile facute, despre pracs'a de pâna acum si despre cunoscint'a perfecta a limbei române, si déca se pote si a altor limbi din patria suntu a se adresá pâna la terminul indicat la subsrisulu inspectoratu.

Sabiu 18 Februarie 1876.

Inspectoratul cercuale alu Salistei. 2—3

Vindiare de casa.

In piati'a mare in Sibiu cas'a nr. 8 e de vendiare din mâna libera.

Informatiuni mai de aproape dà proprietarés'a in aceeasi casa.

(3—3)